

AVSTRALIJA - prebivalstvo in značilnosti poselitve

1. Prvotna poselitev in evropsko odkritje Avstralije

Kdo so Aborigini?

Preberi besedilo v učbeniku na strani 38, 39.

**Prvi angleški raziskovalci in kasnejša
kolonialna oblast gleda na Avstralijo kot na
prazno (neposeljeno) ali nikogaršnjo deželo
(terra nullius - nikogaršnjo zemljo)**

**Da boš bolj spoznal njihov pogled na
straoselce si prevedi povzetek iz
Encyclopaedia Britannica (svetovno znane
angleške enciklopedije).**

**Man in Australia is an animal of prey. More
ferocious than the lynx, the leopard, or
hyena, he devours his own spicies.**

*Aborigini, kot so jih upodobil prvi Evropejec, ki so pripluli
v Avstralijo.*

**Poišči zvezo med
besedilom iz enciklopedije
in ilustracijo.**

Prvi ljudje, ki so naselili današnjo Avstralijo so bili predniki današnjih Aboriginov in sicer v obdobju od 50 000 do 40 000 pr. n.š.

Do prihoda Evropejcev živijo v tesnem sožitju z naravo. Preživljajo z lovom in nabiralništvom. Ocene o njihovem številu so različne (med 200 000 in 500 000).

Oglej si fotografijo in bodi pozoren na orožje!

Kaj drži lovec v levi roki poleg kopja?

Verjetno imaš doma igračo, ki ima podobne lastnosti kot ukrivljeni debelejši kos lesa v levi roki?

Angleški pomorščak in pirat Dampier okoli leta 1680 opiše Avstralijo kot suho in zaprašeno deželo.

Od druge polovice 18. stoletja Avstralija postaja celina priseljencev.

- prvo naselbino ustanovijo leta 1788 Angleži.

V bližini današnjega Sdneya ustanovijo prvo kazensko kolonijo, kjer naselijo prve zapornike in njihove paznike (do leta 1867 so angleške oblasti naslile več kot 100 000 zapornikov, razmerje med prostovojnimi priseljenci in kaznjenci je bilo 1 proti 10)

- prvo množično priseljevanje sproži odkritje zlata (leta 1850 - 405 000 priseljencev, 1860 pa že 1 146 000)

- do konca druge svetovne vojne so prevladovali priseljenci iz Velike Britanije (95 % prebivalstva je bilo evropskega porekla, od tega 3/4 iz Britanskega otočja), nato so se začeli priseljevati tudi iz drugih delov Evrope.

- zadnja desetletja prevladujejo priseljenci iz Oceanije, JV Azije in Kitajske.

- v Avstraliji živi tudi 25 000 Slovencev

Britanske kolonije v Avstraliji

Prva britanska kolonija v Avstraliji se je imenovala New South Wales.

Leta 1901 pet kolonij razglasi The Commonwealth of Australija in s tem neodvisnost.

Danes je Avstralija, podobno kot Nova Zelandija in Kanada avtonomna članica zveze Commonwealth of Nations, ki priznava britansko kraljevo rodbino kot vrhovnega voditelja, ki pa ima samo simbolično oblast.

Kaj se je v tem času dogajalo z Aborigini?

- njihov stik z Evropejci jim je prinesel podobne posledice kot ameriškim indijancem
- beli priseljenci so jih izrinili v puščavsko notranjost
- bili so žrtve nasilnih pogromov, največ pa jih je umrlo zaradi evropskih bolezni, njihovo število se je začelo naglo zmanjševati
- pravico do zemlje in državljanske pravice so dobili šele leta 1967 a še danes niso enakopravni
- večinoma so odrinjeni na rob družbe, kjer živijo od socialne podpore, se spopadajo z revščino, nizko stopnjo izobrazbe, alkoholizmom in slabim zdravstvenim stanjem, veliko jih živi na obrobjih mest, kjer se poskušajo z življenjskim slogom čim bolj približati belcem, ki pa jih praviloma ne sprejemajo
- v zadnjih desetletjih avstralska vlada vlaga velike napore, da bi popravila krivice, ki so bile storjene Aboriginom v preteklosti (izboljšujejo se zdravstvene razmere, šolstvo, bivalne razmere, vračajo se jim nekdanja ozemlja); posledično tudi ponovno narašča število Aboriginov, danes jih je približno 400 000 tisoč.

Kaj lahko rečemo za današnjo avstralsko družbo? Sklepaj s pomočjo fotografije.

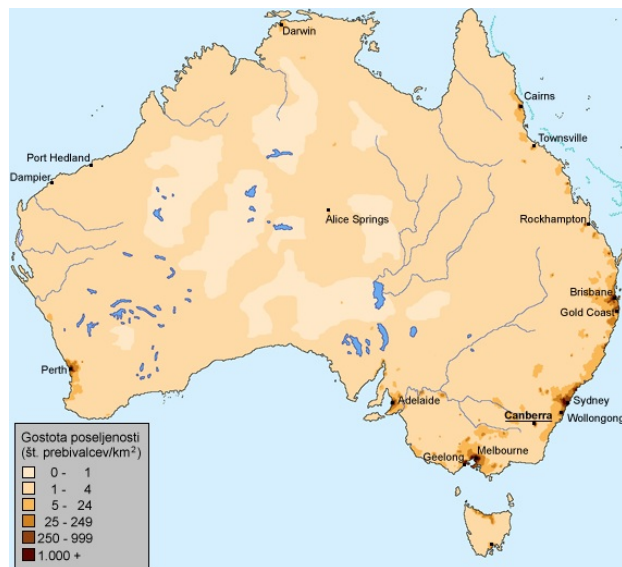
Avstralija postopoma postaja multikulturalna država z visoko stopnjo sožitja med različnimi skupnostmi. Vsi priseljenci imajo pravico negovati svoj jezik, religijo in kulturo.

Razmisli, kakšne prednosti prinaša življenje v takšnem družbnem okolju?

2. Gostota poselitve - Avstralija je redko in neenakomerno poseljena celina

Kateri dejavniki bodo najbolj vplivali na poselitev celine?

Komentiraj zemljevid glede na podnebne značilnosti Avstralije.

Zakaj je notranjost Avstralije redko poseljena?

Kje v notranjosti celine se pojavijo zgojitve prebivalstva (pomagaj si z zemljevidom Avstralija in Nova zelendija - gospodarstvo)?

Poišči večja mesta na zemljevidu v atlasu.

Večina prebivalstva (80 - 90%) živi v mestih.

V katerem delu Avstralije leži večina večjih mest?

Ali prepoznaš mesto na sliki?

Glede na razporeditev prebivalstva in gospodarstva razlikujemo tri območja:

- gosto poseljen obalni rob ob vzhodni obali in delu južne obale (tu živi 4/5 prebivalstva)
- poljedelsko-pašniško območje v zaledju omenjenga obalnega roba
- outback (puščavska in polpuščavska notranjost), na 4/5 površja živi 3% prebivalstva, med prebivalstvom so nadpovprečno zastopani Aborigini (leteči zdravniki, šola prek radia, cestni vlaki)

